

„VŠECHNO, CO CHCE BŮH“

Životopis Terezie Marie od Kříže

Sami Florentáné říkají, že se jejich město může pyšnit buď velkými světcí, nebo velkými hříšníky. Žili tu umělci jako Dante a Boccaccio, malíři Giotto, beato Angelico, Masaccio, Filippo Lippi a další, s nimi i proslulý reformátor společnosti Jeroným Savonarola, kterému se zaujetím naslouchali humanisté z okruhu novoplatónské akademie jako Pico di Mirandola nebo Marsilio Ficino. Avšak žila tu i velká karmelitánská mystička Marie Magdaléna de Pazzi, narodil se zde Filip Neri a šťastně se tu před svými řádovými bratry dominikány obhájila Kateřina Sienská. Vedle nich ve Florencii dlouze válčili znepřátelení guelfové a ghibbelini a velký rozkvět sem přinesly rozporuplné šlechtické rody Medicejských a Corsiniů a další.

I mnoho okolních měst a sídel má krom připomínek velkých dějin, které prošly jejich ulicemi, ne-li po celé Itálii známého, alespoň místního světce či poustevníka blažené paměti, který se právě tady narodil, působil či založil novou řeholní rodinu nebo zbožný spolek. V městě Lucca dodnes odpočívá tělo svaté Gemmy Galgani. Nad Florencií, na hoře Montesenario, zbožný poutník může pobýt v poustevnách sedmi svatých florentinských kupců, zakladatelů jednoho ze čtyř velkých žebravých řádů: servitů, čili „služebníků Panny Marie“. Na cestě mezi Florencií a lázněmi Montecatini se rozkládá Signa, kde dodnes se vši pompou slaví svátek navždy zazděné poustevnice Giovanni... výčet by mohl pokračovat.

KDYŽ SE V ČECHÁCH ŘEKNE KARMEL

Když se v českých zemích řekne „karmelitán“, „karmelitka“, člověku průměrně vzdělanému ve víře se vybaví spisy sv. Terezie od Ježíše (z Ávily), sv. Jana od Kříže, sv. Terezie od Dítěte Ježíše (z Lisieux), Editry Steinové - karmelitánských mnichů a mnišek. Jejich knihy nám v posledních dvou desetiletích představilo známé Karmelitánské nakladatelství, které založili a spravují **karmelitáni** původní observance (tzv. „**obutí**“). V mnoha jiných zemích se mluví o Pražském Jezulátku, jehož úctu do Čech a později do celého světa rozšířili **bosí karmelitáni** (tj. karmelitáni, kteří přijali za svou reformu sv. Terezie od Ježíše). Už od 17. století má Praha ve svém středu také komunitu bosých karmelitek-mnišek v klášteře sv. Josefa (původně byl na Malé Straně, blízko Karlova mostu, dnes na Hradčanech při kostele sv. Benedikta).

Po zhroutilí komunistického režimu v Československu r. 1989 v Čechách začaly působit také dvě kongregace sester karmelitek, které ke kontemplativnímu charakteru řádu připojily i vnější apoštolát. První, **karmelitky Dítěte Ježíše**, pracují spolu s otci bosými karmelitány v chrámu Pražského Jezulátka a v Praze na Zbraslavi. Druhou kongregací přítomnou v Čechách a úzce spojenou se spiritualitou tereziánského Karmelu jsou sestry **karmelitky sv. Terezie z Florencie**. (Přídomek „z Florencie“ tu neoznačuje novou světici, ale připomíná toskánský původ této řeholní rodiny. Sestry se inspiroují životním příkladem sv. Terezie od Ježíše). Obě kongregace představují - v českých zemích osobitý, nový - způsob, jak lze i dnes se vši vážností žít jednu z nejpozoruhodnějších duchovních cest.

Řeholní společenství jako jsou **sestry karmelitky sv. Terezie** usilují o to, aby vlastním životem vydávaly svědectví o živém Bohu a doprovázely druhé na jejich cestě modlitby, k určujícímu setkání s Bohem uprostřed současného světa. Inspirací a povzbuzením v hledání vlastního výrazu pro tuto spiritualitu v naší době jsou nám vzory všech našich předchůdců, počínaje legendárním zakladatelem, prorokem Eliášem (jako on svědčit, že „živ je Hospodin, před jehož tváří stojím!“) a konče příklady zatím posledních karmelitánských svatých mužů a

žen, sv. Terezií Benediktou od Kříže (Editou Steinovou), bl. Rafaelem Mazurkem či mučednicemi španělské občanské války.

Život svědectví Karmelu se nyní pokusíme ukázat na životě Terezie Marie od Kříže, florentinské zakladatelky sester karmelitek sv. Terezie.

JEDEN KONKRÉTNÍ PŘÍBĚH...

Blahoslavená Terezie Marie od Kříže (1846-1910), vlastním jménem Teresa Manetti se narodila v Campi Bisenzio u Florencie, v italském Toskánsku. Žena, které veliká touha po svatosti změnila celý život.

Nechme se pozvat do jejího životního příběhu.

Ač řeholním jménem Terezie Marie od Kříže, zejména nejbližší okolí, obyvatelé Campi Bisenzia a Florentané vůbec o ní dodnes rádi mluví jako o „Bettině“ - právě tak jí přezdívali i vlastní rodiče. Otec Terezie-Bettiny, patřil mezi tzv. „domkářů“, jeho rodina bydlela v pronajatém domku ve čtvrti sv. Martina a žila z chovu a prodeje slepic. Šlo tedy o prostředí velmi skromné, které se záhy stalo přímo nuzným: po smrti Terezina otce. V kontextu Toskánska druhé poloviny 19. století šlo o průměrný osud obyvatel malých zemědělských vesnic tohoto kraje, oné doby. Muži se obvykle stávali drobnými řemeslníky či obchodníky, námezdnými dělníky, kteří svému pánu odevzdávali část vlastní sklizně a ponechávali mu i vliv na některá důležitá rozhodnutí jejich soukromého života. Ženy se staraly o dům a dobytek, v době žni vycházely do polí pomoci při sklizni, obvyklou domácí prací bylo pletení slaměných povřísel. Výdělek býval velice nízký, často scházely peníze pro lékaře a léky, škola byla záležitostí majetných. Nejhuře na tom bývaly ony mnohé mladé ženy, které ovdověly a zůstaly samy s dětmi, jako matka malé Terezie.

Terezie (plným křestním jménem Terezie Adelaide Cesira) se narodila 2. března 1846, zhruba rok po svatbě, po ní se mladí manželé potěšili ještě ze syna Rafaela, krátce poté však otec zemřel a veškerá péče o obživu mladé rodiny spočinula na matce. Tříletá Terezie, živé a bystré dítě, pýcha svých rodičů, hlavní hrdinka a organizátorka dětských her celé čtvrti, měla v následujících letech před očima nezlomnou postavu své matky, která přes neuvěřitelnou chudobu a neštěstí nepřestala důvěřovat v Boží prozřetelnost. Stala se pro dceru ztělesněním živé důvěry v Boha a ochoty nést životem vlastní kříž po Spasitelově boku.

JAK ZALOŽIT KLÁŠTER

Terezie Manetti nikdy nenabyla soustavného, solidního vzdělání. Základů se jí dostalo zřejmě od některé z místních žen, docházela také k sestrám Marie Bolestiplné ve vesnici, k jedné z nich měla zvlášť pěkný vztah, na který později ráda vzpomínala. Učila se tu především drobným ženským pracím, vyšívání a pletení v kraji tradičních slaměných povřísel. Krom toho ji zaměstnávaly běžné domácí práce a příprava ke svátostem. V jedenácti letech přijala biřmování z rukou arcibiskupa Ludvíka Martiniho, karmelitána. Je to jedna z mála zmínek o setkání mladé Terezie Manetti s karmelitány, dříve než se jejím osudem stala právě tato spiritualita.

Také pro Terezino zakladatelské charisma tak důležitá eucharistická úcta má kořeny v jejím dětství. V její době nebyla něčím neobvyklým: mnozí světci 19. století ji učinili středem vlastního duchovního života, často ve spojení s pobožností k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a s rozjímáním o umučení a smrti Kristově.

Čtenáři *Vlastního životopisu* Terezie od Ježíše a *Listů* (dále v textu jsou označeny zkratkou L) Terezie Marie od Kříže najdou příbuznosti mezi dospíváním velké španělské

mystičky 16. století a dospíváním její florentské duchovní dcery. Mimo jiné, obě na své okolí působily dojem sympatických mladých žen, které si snadno dokáží získat přízeň a obdiv svých vrstevníků, nevyhýbají se společnosti a nechají se vtáhnout do jejího víru, i s rizikem lehce odporovat a přijmout i něco z negativního vlivu svého okolí.

Snad právě četba některé epizody ze života sv. Terezie od Ježíše přitáhla Terezii Manetti k zamyšlení nad vlastním životním povoláním. Anebo ji ovlivnilo už to, že Terezie Ávilská byla její křestní patronkou, či snad ji upoutalo některé z kázání arcibiskupa Martiniho, karmelitána. Od něj se mohla dozvědět o klášteře bosých karmelitek v blízké Florencii. Snad znala i některou z karmelitánských terciárek, které žily v Campi a věnovaly se výchově dětí a šíření úcty k P. Marii Karmelské a ke škapulíři. Její volba přesto nepadla na žádnou z tehdy existujících podob života na Karmelu.

Když r. 1874 odešla do ústraní svého „klášteřika“ na březích Bisenzia, nezdá se, že by měla zcela jasnou představu, jak přesně vést život onoho úplného zasvěcení se Bohu, zda se držet zcela poustevnického stylu prvních dob založení, či se otevřít apoštolátu. Víme, že nechtěla zakládat řeholní institut. Je zřejmé, že toužila žít cele před Boží tváří životem modlitby, že vytušila, že Bůh ji chce pro sebe, že ji vydělal ke službě jemu samému.

Hledání Boží tváře provázelo Terezii i během období její „konverze“. Byla zvyklá obcházet chudé čtvrti a dělit se s druhými o základy vzdělání, kterých se dostalo jí samé. Šlo o činnost jistě chvályhodnou, vždy byly mezi křesťany v oblíbené nejrůznější formy charity a voluntariátu. „A kdybych dnes v noci zemřela, k čemu by mi to bylo?“, ptá se ovšem ještě náročněji Terezie.

ŽIVOTNÍ ZVRAT

Jsou svatí, kteří se Bohu přiblížili jedním velkým obrácením. V životopisech jiných lépe vypořádáme řadu malých krůčků než došlo k nějaké zásadní volbě. Terezie Manetti patří spíše k druhému typu lidí. V jejím životě najdeme několik momentů natolik pro ni důležitých, že považovala za vhodné podělit se o ně později se svými karelskými sestrami. Tady jsou některé z oněch epizod:

Při jedné tradiční nedělní promenádě mladých dívek se po návsi přehnal splašený kůň a srazil Terezii k zemi. Příhoda mohla skončit její zlomenou nohou a šťastným uzdravením. Epizoda všední tak jako zranění jednoho španělského vojáka při bitvě u Pamplony: oba potřebovali prostě klid na lůžku. Avšak oním vojákem byl Ignác z Loyoly a čas strávený na lůžku využil Hospodin k dílu své milosti. Podobně se to přihodilo i Terezii a také ona uměla rozpoznat v prostých příhodách stopy Boží přítomnosti. Proto pro ni byl tak důležitý i lístek se slovy:

*„Nic nechtít je seménkem, jež přináší plody;
všechno má ten, komu v srdci se zrodí.“*

Později ho často zmiňovala a podobně i další příhodu: spolu s přítelkyněmi se chystala vyhlížet z okna knížecí průvod směřující k letohrádku. Ovšem uposlechla náhlý popud a zavřela oči, aby se zřekla pohledu na honosnou nádheru procházející pod jejich okny, v nečekaném gestu sebezáporu. Rozchod s vidinou obvyklého vesnického osudu půvabné mladé dívky, která toužila být obdivována a zbožňována svým okolím, dokončila odvážným a jistě i trochu urážlivým veřejným odmítnutím jednoho z vážných uchazečů o její přízeň.

Jde o drobné události, které svou hodnotu získaly díky ochotě mladé ženy zahlédnout v nich Boží znamení. Ale je zde i víc: schopnost uvidět Boží tvář za zdánlivě bezvýznamnou všednodenní zkušeností – a to činí z Terezie Manetti vzácného svědka zralé a vytrvalé víry.

STŘEDEM JE KRISTUS

Boží tvář je člověku přiblížena v Kristu. V Něj ústí všechno naše hledání a neklid. I naše touha po Bohu se v určité chvíli zkonkrétní a změní v potřebu následovat ho, připodobnit se mu, vydat se, jako se vydal On, totálně, celou svou bytostí. Pro karmelitánskou mystiku je charakteristický důraz na blízkost Kristova lidství a na směřování k završení onoho vzácného vztahu mezi duší a Kristem, který vrcholí mystickým spojením. Terezie od Ježíše a Jan od Kříže mluví o připodobnění se Milovanému; další dcera Karmelu, bl. Alžběta od Trojice básní o „chvále“, již se chce stát: „být chválou Jeho slávy“.

Také pro Terezii Manetti byl středem duchovního života Kristus. Den po dni odkrývala, co si žádá takový vztah. Později jako matka zakladatelka psala svým dcerám v Kristu, aby se snažily být „celé Jeho“. Nic z toho, co děláme, nemá smysl - jestliže to nekonáme v Něm, pro Něj a s Ním, zazní často v jejich dopisech:

„Snažte se být ve všem vašem počínání velmi sjednoceny s Bohem, nemějte přitom na mysli než Ježíše a Jeho slávu.“ (L 212)

„Snažme se všechno konat pro Ježíše.“ (L 206)

„Všechno pro Ježíše“ (L 205)

„Usiluji o to, být s ním stále sjednocena, jemu vydaná“ (L 239)

Mnohé z jejich dopisů prozrazují nakolik se cítí být „dcerou Karmelu“ a jak důležitá je pro ni spiritualita Terezie od Ježíše a Jana od Kříže.

„Ježíš nechce než naše přátelství...“

„...Ach bratři, bratři a synové tohoto Boha! /.../ Je načase přijmout, co nám dává milosrdný Pán a náš Bůh. Chce přátelství - a kdo je odepře tomu, který pro nás neváhal prolít všechnu svou krev a ztratit svůj život? Nežádá po nás nic, co by nebylo k našemu prospěchu!...“

sv. Terezie od Ježíše, Exklamace 14,3

Snažte se setrvávat v Boží přítomnosti a uchovat v sobě ryzost, které vás učí On.

sv. Jan od Kříže, Výroky o lásce

KLÁŠTER U ŘEKY

Zmínili jsme, že Terezie Manetti začala svůj život „zasvěcený Pánu“, aniž by měla připravený konkrétní plán do budoucna, jedinou jistotou jí bylo odhodlání sloužit mu a poznávat ho. Tak jako s učedníky z Emauz, kráčel Bůh dlouho po jejím boku než se jí otevřely oči a pochopila kudy směřovat. Podobně i Terezie Avilská, dříve než založila svůj malý klášter sv. Josefa „v novém stylu“, žila po dlouhá léta v klášteře Vtělení - než dozrál čas. Nebylo by správné mluvit o čase ztraceném: posloužil k tomu, aby upevnila a ozřejmila své povolání a našla prostor k naslouchání hlasu Ducha.

Terezie Manetti nejprve hledala, zda by tak, jak měla na mysli, mohla žít prostě v klidném otcovském domě. Brzy ovšem, společně s dalšími dvěma mladými ženami odešla do malého příbytku na březích Bisenzia, poblíž kaple sv. Justa. Jejich život se blížil poustevničení - hlavní činností byla modlitba a drobné manuální práce. Všechno ale žily v radosti z takové životní volby, a to i odříkání. O to málo, co mají, se dělí s ještě chudšími.

Terezii zakládaná komunita se však odlišovala od většiny tehdy vznikajících kongregací. Ty vznikaly převážně jako reakce na konkrétní potřeby určitého prostředí:

vzdělávání chudých (proto se zakládají školy a oratoře), další zasvěcené společnosti a instituty se zaměřily na lékařskou asistenci atp. Terezie však měla na mysli *karmelský* vzor, jehož základem je kontemplativní modlitba. Z ní, až jaksí dodatečně, má pramenit i veškerá „aktivita“, služba druhým.

OD KONTEMPLACE K AKCI

Terezie Manetti byla tedy zpočátku rozhodnuta žít téměř jako poustevnice, než se ukáže jasněji, co je pro ni Boží vůli. Se svými prvními dvěma společnicemi toužily po kontemplativním životě, skrytém v Bohu. Přitom však, především skrze modlitbu a sebeobětování, měl být otevřený bratrům a sestrám.

Způsob, jakým uskutečnit to, co se jí zdálo chápat jako Boží vůli, jí pomohly pochopit příští události. Když po několika letech kontemplativního života přislíbí jedné chudé smrtelně nemocné ženě, že se postará o její děti, Terezie znovu přehodnocuje charakter svého povolání. Nemá kontemplaci doplnit o život činný? Jak ale zachovat ono pro spiritualitu Karmelu typické a časté přebývání v tichu a o samotě před Bohem? Je možné vyvážit aktivitu a rozjímavou modlitbu?

Po intenzivních modlitbách a na radu svého duchovního otce a svého pozdějšího horlivého spolupracovníka přijala ony dvě opuštěné děti jako Boží výzvu. Dalo se předpokládat, že první dvě nebudou poslední. Mít děti v domě znamenalo itaké postarat se o jejich výchovu a alespoň o základní vzdělání. Už nestačilo spokojit se s málem, ze kterého dosud žily, skončilo období legendárně nuzných počátků, kdy ve třech měly v domě pouhé dvě židle a postily se často prostě proto, že nebylo co jíst...

Přes nové starosti Terezie neztrácela ze zřetele střed veškeré činnosti: modlitbu, ve které rostl její jedinečný vztah k Ježíši Kristu. Brala si příklad z Terezie od Ježíše, jako ona chtěla sloučit biblickou Marii s Martou:

... přejeme si modlitbu už ne pro uspokojení z ní, ale abychom měly sílu ke službě: tužme se v ní a zabývejme se jí; nechťjme jít cestami nevyšlapanými, abychom neztratily nejlepší čas. /.../ Vyplatí se, aby Marta a Marie společně šly vstříc Pánu a pohostily jej a vždy ho měly při sobě - a neprokazovaly mu špatnou službu, nechávajíce ho o hladu. Jaké by to bylo, kdyby Marie seděla stále u jeho nohou a její sestra jí nepomohla?

Hrad v nitru (7M 4,12)

Opuštěných dětí se najde v každé době dost: za pouhé dva roky jich měla Terezie kolem sebe téměř čtyřicet. Nastal čas přemýšlet o větším domě. Získala pozemek u kaple sv. Justa, kde byl o tři roky později dokončen nový klášterní komplex. Při jeho slavnostním požehnání florentinský arcibiskup vyzval Terezii, aby životní řád nového domu podložila konstitucemi, což se brzy stalo. Terezie a její družky, kterých v té době bylo kolem třiceti, obdržely karmelský řeholní hábit, nové jméno a složily své první řeholní sliby.

Každá ze sester rozvíjela dary, které od Pána dostala: hudbu, vyšívání, malířství, sochařství, keramiku. Matka Terezie však bděla, aby sestry zůstaly cele odevzdané Bohu. Cele Boží, to znamenalo co nejbližší eucharistii. A nechávala své sestry adorovat Ježíše ve svatostánku dnem i nocí.

Brzy se začaly zakládat další řeholní komunity po celém Toskánsku. Terezie přitahovala další mladé ženy také svým darem doprovázet druhé, vychovávat je a pečovat o děti. Avšak nemínila zapomenout na kontemplativní charakter svého zakládání a aby podpořila tuto část svého povolání, zahájila v jednom ze svých domů nepřetržitou adoraci Nejsvětější svátosti.

OD AKCE KE KONTEMPLACI: EUCHARISTICKÁ ADORACE

Dobové pojetí vnímalo eucharistickou adoraci jako nepřetržitou chválu, která má nahradit urážky Božího majestátu. Také Terezii toto chápání nebylo cizí:

„vedla nás k denní i noční adoraci, aby tak byly napraveny urážky, kterých se Ježíši dostává ve světě...“

Vedle toho se však nepřetržitá adorace měla stát obdivuhodnou syntézou jejího zápalu pro Boží věc: skrze adoraci a v ní se mělo napomoci sjednotit kontemplaci i akci. Těm, kdo se k ní obraceli o radu, opakovala, aby se „skryli“ u svatostánku. Svatostánek byl pro ni i místem setkání s osobami, za které se cítila zodpovědná: svěřovala je Bohu a v něm a skrze spojení s Ním žila sjednocena s lidmi a v Něm je všechny milovala.

Než se Terezii podařilo uskutečnit dávný sen a postavit kostel výhradně s tímto cílem, prošla řadou neporozumění, pomluv a materiálních obtíží. Nikdy však neztratila důvěru, že je-li její přání i Božím záměrem, uskuteční se. Všichni dřívější dobrodinci v určité chvíli Terezii opustili a radili k opatrnosti, lepšímu odhadu sil. Krátce před koncem vysilujících bojů o důvěru, Terezie v náhlém osvícení získala jistotu:

„Scházel jsem ti snad někdy? Čeho se bojíš?“, zaslechla v modlitbě.

V den inaugurace nepřetržité adorace v novém florentském kostele sester *Corpus Domini*, 11.ledna 1902, poznamenává:

„...neumíte si představit svaté zadostiučinění z dnešního dne. .. Jak dobrý je Ježíš k těm, kdo mu důvěřují!“ (L 67)

O sto let později, v roce 2002 tak mohly sestry ve Florencii oslavit vzácné výročí – sto let trvalé eucharistické adorace dnem i nocí.

Nebyla to snadná léta, jak pro společnost, tak pro její malé řeholní společenství. Jedním z kritických momentů byla vážná epidemie v době před 1. světovou válkou, která oslabila komunitu. Ale 2. světová válka byla ještě těžší. Klášter a kostel *Corpus Domini* se nacházely v zóně vojenských objektů, které byly těžce bombardovány. Sestry však pokračovaly v eucharistické adoraci v podzemí konventu. Také při velké povodni v roce 1966 byl Ježíš přenesen a adorován ve vyšších patrech domu.

Dnes se o adoraci nestarají jen sestry, před tvář eucharistického Krista přichází mnoho laiků, aby vnášeli chválu Pána do současného světa. Slova původní karmelitánské řehole „meditovat dnem i nocí zákon Páně a bdít na modlitbách“ tu nachází své místo ještě dnes, před tváří pravé Přítomnosti, před kterou se každý může zastavit a pobýt.

Adorace zůstala „prvním apoštolským úkolem“ každé karmelitky sv. Terezie. V ní se „připojuje ke Kristově chvále na kříži“, praví současné konstituce. Všechny apoštolát tedy musí mít svůj původ v kontemplaci a znovu k ní vést. Adorace tu už není jen výrazem zbožnosti, ale jako chvála a díkuvzdání stala se jedním rozměrem kontemplativní modlitby. Proto v každém z domů této řeholní rodiny probíhá eucharistická adorace, někde po celý den, jinde alespoň několik hodin.

Náš způsob, jak být církvi a církvi sloužit uskutečňujeme věností původnímu charismatu a snahou obohatit ho naším vlastním životem. To nás uschopňuje plnit naše specifické poslání: podněcovat druhé k osobnímu setkání s Kristem skrze život modlitby a eucharistické adorace. /.../ Apoštolská činnost musí vždy vycházet z vnitřního sjednocení s Bohem a zároveň má tuto jednotu upevňovat a podporovat. Základem a

úhelným kamenem veškeré naší činnosti je eucharistická adorace, kterou považujeme za první apoštolský úkol...

(z konstitucí sester karmelitek sv. Terezie)

PŘIPODOBNI SE UKŘIŽOVANÉMU KRISTU

„Bůh nám nemůže udělit větší znamení své přízně než připodobnit náš život životu svého milovaného Syna. Ti, kdo se nejvíce přiblížili našemu Pánu Ježíši Kristu, také nejvíce trpěli... Upřete váš zrak na Ukřižovaného a vše vám bude snadné... Víte, co to je být skutečně duchovní osobou? Znamená to být Božími otroky a jako takoví mít vypáleno na těle znamení jeho kříže a smět být prodáni do celého světa...“

Terezie od Ježíše, Vnitřní hrad 7/4,4-5,8

- tak lze popsat závěr života Terezie Marie od Kříže. Kříž vždy cítila jako své zvláštní povolání a v jeho světle se snažila hledět na všechno, co vstupovalo do jejího života, včetně událostí těžkých a bolestných. Pro každého křesťana je důležité oplácet lásku láskou, darovat sebe sama druhému, tím spíše pro řeholnici. I ona se snaží připodobnit se tomu, koho miluje, a protože „Milým“ je Kristus, Terezie žije vděčně i svůj poslední životní kříž, nemoc, jako způsob, jak se ztotožnit se svým vyvoleným:

„Dobrý Bůh se rozhodl jednat s námi jako s pravými nevěstami, když nám daroval tolik křížů... Nestavme překážky jeho vůli... Ať se ve všem děje vůle Boží.“

„Přitiskněme se společně ke stromu kříže a načerpejme z něj sílu potřebnou k tomu, abychom se staly pravými následnicemi Krista, který za nás, ubohá stvoření, položil svůj život a co víc, povolal nás ke vznešenému stavu jeho nevěst.“

Terezie tedy rozhodně nežila kříž jako nezměnitelný fakt, nutné zlo, naopak ve své prostotě pochopila, že součástí svatebního osudu Božích nevěst je i povolání „být ukřižovány spolu s Kristem“.

„Vše sečteno, vidím a stále více jsem přesvědčena, že jediný den dobře nesených křížů má větší cenu než všechna radost, kterou nám může dát svět, - ale i než všechny duchovní radosti, protože i ty pomínou, zatímco základ kříže přetrvá navěky.“ (L 50)

„Hleďte mě u pat kříže. Tam je mé místo.“ (LS 32)

Nemoc uzavřela Terezin život 23. dubna 1910. Usilovala být až do konce věrná Bohu a i přes fyzickou i duchovní krizi, do které ji uvedla těžká choroba, odpovědět na lásku láskou:

„Neopouštěj mě, Pane. Nejsem nic, cítím, jak bez tebe nemohu nic, důvěřuji ti.“

„Říkala mi: 'Nevím, co se to se mnou stalo, Ježíš už není můj Ježíš. Všechno se mi zdá být jinak; modlitba už mi nedává žádnou útěchu... Nevyznám se v tom! Co se to se mnou stalo! A co mám dělat? Řekněte mi to vy! Ježíš mě opustil, kde je můj Ježíš?'“

Vedle podobných svědectví o hloubce jejího utrpení víme i o jejích fiat, neustávajících přisvědčení k osudu během celého života:

„Ano, opravdu jsem žádala o bolesti, ale ani teď, když jimi skutečně trpím, nelituji - chci všechno, co chce Bůh.“

(z dopisu hraběnce Antinori)

Příběh zakladatelky florentinských karmelitek dává nahlédnout do jednoho osudu, v němž se uskutečnila velká lidská touha po naplnění života, jeho dovršení, po svatosti. Svatost - slovo, které opakuje v apoštolském listě *Novo Millenio ineunte* Jan Pavel II. Tentýž výraz papež použil v roce 1986 v homilii při blahoslavení Terezie Manetti. Mluvil tehdy o ženě, která se zcela odevzdala lásce, jíž eucharistie byla snem, ideálem i životem, o ženě, která se stala pramenem, matkou a pomocnicí mnoha dalších duší. V roce 1874 založila institut sester karmelitek sv. Terezie, v roce 1888 oblékla karmelitánský hábit. Pán po těchto sestrách žádal nejen život kontemplativní, ale také apoštolát a vyslal je i za hranice Itálie. Dnes jsou sestry přítomny v Libanonu, v Izraeli, Brazílii, Egyptě a od roku 1995 také v České republice.

JAKOU TVÁŘ MÁ NAŠE ŘEHOLNÍ SPOLEČENSTVÍ V ČECHÁCH?

Sestry karmelitky sv. Terezie žijí kontemplativní charisma Karmelu a podle něj rozvíjí vlastní povolání ve službě člověku v současné společnosti. Naše pojetí činnosti vychází z křesťanského pohledu na svět na místo člověka v něm: Boží zájem o člověka nás motivuje k zájmu a péči o život ostatních lidí, neboť samy se cítíme hojně a nezištně obdarovány darem plného a uskutečněného lidského života. Podle přesvědčení sester má jejich společenství nabízet především svědectví osob odhodlaných k růstu ve svobodě a plnému uskutečnění člověka podle křesťanských ideálů. Usilujeme o rovnováhu mezi individuálním rozvojem a mezi zdravě žitou dimenzí lidských vztahů. Vztah k Bohu je podle nás zdrojem a základem všech ostatních vztahů. Řeholní společenství žije specifickým kontemplativně-apoštolským způsobem, který je otevřen těm, kteří s námi chtějí sdílet některé jeho dimenze, podle možností a vlastního životního zaměření.

V Čechách, stejně jako v jiných zemích, kde působíme, nabízíme všem spiritualitu tereziánského Karmelu, tak jak ji chápala a žila naše zakladatelka. Naší touhou je skrze modlitbu, rozhovor a svědectví vlastním životem napomáhat lidem k osobnímu setkání s živým Bohem.

Veškerá naše apoštolská činnost (působíme obvykle ve farnostech, ve školách, v exercičních domech ad. - podle potřeb místního společenství) čerpá z eucharistické adorace a z kontemplativní modlitby, které nepřestávají být zcela zásadním prvkem našeho charismatu.

PROČ JE PATRONKOU NAŠEHO DOMU PŘÁVĚ EDITA STEINOVÁ – SV. TEREZIE BENEDIKTA OD KŘÍŽE?

Sestra Terezie Benedikta od Kříže byla po celý život až do smrti hledačkou a vyznavačkou pravdy. O jejím hlubokém a pravdivém vztahu k Bohu svědčí nejen dochované spisy, ale především celý vzácně harmonický život. Terezii Benediktu od Kříže a Terezii Marii od Kříže jistě spojuje mnohé, především však touha po pravdě: chceme jako ona jednou stanout tváří v tvář pravdě. Tato touha po pravdě nechť je ve znamení našeho pražského domu a právě tak Editina *empatie*, „vcitující se porozumění“ druhému, které by každému z nás napomohlo vytušit něco z nesmírnosti nezištné Boží lásky k člověku, ať doprovází všechna naše zdejší setkání, modlitby či rozhovory.